

ODLUKA

O IZMENAMA STRATEGIJE ZA PRELAZAK SA ANALOGNOG NA DIGITALNO EMITOVANJE RADIO I TELEVIZIJSKOG PROGRAMA U REPUBLICI SRBIJI

("Sl. glasnik RS", br. 18/2012)

1. U Strategiji za prelazak sa analognog na digitalno emitovanje radio i televizijskog programa u Republici Srbiji ("Službeni glasnik RS", broj 52/09), u Glavi I. UVOD, stav 3. menja se i glasi:

"Isključivanje analognog signala i prelazak na digitalno emitovanje TV programa sprovodiće se po fazama, u skladu sa rasporedom usklađenim sa međunarodnim obavezama Republike Srbije."

U stavu 5. reči: "MK - Ministarstvo kulture i MTID - Ministarstvo za telekomunikacije i informaciono društvo" zamenjuju se rečima: "MKID - Ministarstvo kulture, informisanja i informacionog društva."

2. U Glavi II. REGULATORNI OKVIR, odeljak 1. Regulatorni okvir u Republici Srbiji, stav 2. menja se i glasi:

"Regulatorni okvir u Republici Srbiji čine:

1) Strategija razvoja sistema javnog informisanja u Republici Srbiji do 2016. godine ("Službeni glasnik RS", broj 75/11) predviđa da će Republika Srbija obaviti prelazak s analognog na digitalno zemaljsko emitovanje televizijskog programa u skladu sa rasporedom koji je usklađen s međunarodnim obavezama Republike Srbije. Strategija dalje predviđa: da će svi postojeći nosioci dozvola za emitovanje nastaviti s pružanjem dozvoljenih usluga i posle prelaska na

digitalno emitovanje; da će dozvole za radio stanice koje su sastavni deo dozvola za emitovanje biti zamenjene ovlašćenjima koje daju pristup multipleksu i da će Javno preduzeće "Emisiona tehnika i veze" obezbediti multipleksiranje, distribuciju i usluge digitalnog emitovanja svim emiterima s važećom dozvolom pod javnim, nediskriminatornim i objektivnim uslovima, dok će tarifni sistem zasnovan na troškovnom principu utvrditi Regulatorna agencija za elektronske komunikacije;

2) Strategija razvoja radiodifuzije u Republici Srbiji do 2013. godine ("Službeni glasnik RS", broj 115/05), kojom je predviđeno da će se dalji razvoj radiodifuzije, bilo da se radi o satelitskom, zemaljskom ili kablovskom prenosu ili emitovanju, zasnivati isključivo na digitalnim tehnologijama, budući da digitalne tehnologije za zemaljsku radiodifuziju omogućavaju bolje iskorišćavanje postojećih frekvencijskih resursa i veću otpornost na degradaciju kvaliteta prijema. U pogledu digitalne zemaljske radiodifuzije, Strategija razvoja radiodifuzije u Republici Srbiji do 2013. godine konstatuje da se Republika Srbija već opredelila za T-DAB i DVB-T standarde. Strategijom razvoja radiodifuzije u Republici Srbiji do 2013. godine utvrđena je potreba za celovitim regulisanjem digitalne radiodifuzije novim zakonom ili njegovom dopunom, polazeći od činjenice da digitalna radiodifuzija, za razliku od analogne, "predstavlja sistem u čijem lancu od proizvodnje do emitovanja programa ima više učesnika (*content provider, multiplex provider, transmission provider, broadcast provider*)". Strategijom razvoja radiodifuzije u Republici Srbiji do 2013. godine je konstatovano da se Planom raspodele predvide posebni TV kanali namenjeni eksperimentalnoj digitalnoj radiodifuziji, na način koji neće smanjiti maksimalan broj raspoloživih frekvencija, odnosno lokacija koje će se raspodeljivati na javnim konkursima za analogno zemaljsko emitovanje. Strategijom razvoja radiodifuzije u Republici Srbiji do 2013. godine je predviđeno da RRA svojim aktima treba da obezbedi mogućnost svim zainteresovanim emiterima da pristupe eksperimentalnim digitalnim kanalima;

3) Strategija razvoja elektronskih komunikacija u Republici Srbiji od 2010. do 2020. godine ("Službeni glasnik RS", broj 68/10) uspostavlja okvir za razvoj elektronskih komunikacija u Republici Srbiji i identifikuje glavne aktivnosti koje treba preduzeti kako bi se postigli politički ciljevi razvoja elektronskih komunikacija do 2020. godine. Strategija daje smernice za prelazak s analognog na digitalno zemaljsko emitovanje i za najbolju upotrebu digitalne dividende;

4) Strategija razvoja informacionog društva u Republici Srbiji do 2020. godine ("Službeni glasnik RS", broj 51/10), zajedno sa Strategijom razvoja elektronskih komunikacija u Republici Srbiji od 2010. do 2020. godine definiše digitalnu agendu Republike Srbije. U skladu sa Strategijom, prelazak na isključivo digitalno emitovanje televizijskih i radio programa i digitalna dividenda predstavljaju prioritete u razvoju informacionog društva u Republici Srbiji. Strategija prepoznaje značaj upravljanja spektrom koji će postati dostupan za razvoj usluga širokopojasnog Interneta po završetku prelaska na digitalno emitovanje;

5) Zakon o elektronskim komunikacijama ("Službeni glasnik RS", broj 44/10) uređuje uslove i način za obavljanje delatnosti u oblasti elektronskih komunikacija; nadležnosti državnih organa u oblasti elektronskih komunikacija; položaj i rad Republičke agencije za elektronske komunikacije; naknade; sprovođenje javnih konsultacija u oblasti elektronskih komunikacija; obavljanje delatnosti elektronskih komunikacija po režimu opšteg ovlašćenja; projektovanje, izgradnju ili postavljanje, korišćenje i održavanje elektronskih komunikacionih mreža, pripadajućih sredstava, elektronske komunikacione opreme i terminalne opreme; pravo službenosti i zajedničkog korišćenja; međupovezivanje i pristup; pružanje usluga univerzalnog servisa; određivanje tržišta podložnih prethodnoj regulaciji, analizu tržišta, određivanje operatora sa značajnom tržišnom snagom i ovlašćenja Republičke agencije za elektronske komunikacije u odnosu na operatora sa značajnom tržišnom snagom; upravljanje i korišćenje adresa i brojeva; upravljanje, korišćenje i kontrolu radio-frekvencijskog spektra; distribuciju i emitovanje medijskih sadržaja; zaštitu prava korisnika i pretplatnika; bezbednost i integritet elektronskih komunikacionih mreža i usluga; tajnost elektronskih komunikacija, zakonito presretanje i zadržavanje podataka; nadzor nad primenom zakona; mere za postupanje suprotno odredbama zakona, kao i druga pitanja od značaja za funkcionisanje i razvoj elektronskih komunikacija u Republici Srbiji. Zakon predviđa da se regulisanje odnosa u oblasti elektronskih komunikacija zasniva na: obezbeđivanju uslova za ravnomeran razvoj elektronskih komunikacija na celoj teritoriji Republike Srbije; obezbeđivanju predvidivosti poslovanja i ravnopravnih uslova za poslovanje operatora; usklađivanju obavljanja delatnosti u oblasti elektronskih komunikacija sa domaćim i međunarodnim standardima; obezbeđivanju dostupnosti usluga univerzalnog servisa svim građanima u Republici Srbiji, uz zadovoljenje

potreba specifičnih društvenih grupa, uključujući osobe sa invaliditetom, starije i socijalno ugrožene korisnike; obezbeđivanju međupovezivanja elektronskih komunikacionih mreža i usluga, odnosno operatora, pod ravnopravnim i uzajamno prihvatljivim uslovima; podsticanju konkurencije, ekonomičnosti i delotvornosti u obavljanju delatnosti elektronskih komunikacija; podsticanju racionalnog i ekonomičnog korišćenja numeracije i radio-frekvencijskog spektra; obezbeđivanju maksimalne koristi za korisnike elektronskih komunikacija, uključujući osobe sa invaliditetom, starije i socijalno ugrožene korisnike, naročito u smislu izbora, cene i kvaliteta; obezbeđivanju visokog nivoa zaštite interesa potrošača u odnosu sa operatorima, naročito obezbeđivanjem dostupnosti jasnih i potpunih informacija o cenama, uslovima pristupa i korišćenja (uključujući ograničenja) i kvalitetu javnih komunikacionih mreža i usluga, kao i efikasnim postupanjem po pritužbama na rad operatora; obezbeđivanju stalnog unapređenja kvaliteta usluga elektronskih komunikacija; obezbeđivanju mogućnosti krajnjih korisnika da, prilikom korišćenja javnih komunikacionih mreža i usluga, slobodno pristupaju i distribuiraju informacije, kao i da koriste aplikacije i usluge po svom izboru; obezbeđivanju visokog nivoa zaštite podataka o ličnosti i privatnosti korisnika, a u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti i drugim zakonima, i osiguravanju bezbednosti i integriteta javnih komunikacionih mreža i usluga;

6) Zakon o radiodifuziji ("Službeni glasnik RS", br. 42/02, 97/04, 76/05, 79/05 - dr. zakon, 62/06, 85/06 i 41/09) uređuje uslove i način obavljanja radiodifuzne delatnosti, u skladu sa međunarodnim konvencijama i standardima, osnivanje RRA, kao i ustanove javnog radiodifuznog servisa, utvrđivanje uslova i postupak za izdavanje dozvola za emitovanje radio i televizijskog programa, uređivanje i drugih pitanja od značaja za oblast radiodifuzije. Regulisanje odnosa u oblasti radiodifuzije zasniva se na načelima, i to: slobode, profesionalizma i nezavisnosti javnih radiodifuznih glasila, kao garancije ukupnog razvoja demokratije i društvene harmonije; racionalnog i efikasnog korišćenja radio-frekvencijskog spektra kao ograničenog prirodnog bogatstva; zabrane svakog oblika cenzure i/ili uticaja na rad javnih radiodifuznih glasila, čime se garantuje njihova nezavisnost, nezavisnost njihovih redakcija i novinara; pune afirmacije građanskih prava i sloboda, a posebno slobode izražavanja i pluralizma mišljenja; primene međunarodno priznatih normi i principa koji se odnose na oblast radiodifuzije, a naročito na poštovanje ljudskih prava u ovoj oblasti; objektivnosti, zabrane

diskriminacije i javnosti postupka izdavanja dozvola za emitovanje; podsticanja razvoja radiodifuzije i stvaralaštva u oblasti radija i televizije u Republici Srbiji. Pored toga, propisano je da su nosioci javnog radiodifuznog servisa dužni da obezbede korišćenje i razvoj savremenih tehničko-tehnoloških standarda u proizvodnji i emitovanju programa i pripreme i da u predviđenom vremenu realizuju planove prelaska na nove digitalne tehnologije;

7) Zakon o javnom informisanju ("Službeni glasnik RS", br. 43/03 i 61/05) uređuje pravo na javno informisanje kao pravo na slobodu izražavanja mišljenja, kao i prava i obaveze učesnika u procesu javnog informisanja. Pravo na javno informisanje naročito obuhvata slobodu izražavanja misli, slobodu prikupljanja, istraživanja, objavljivanja i širenja ideja, informacija i mišljenja, slobodu štampanja i distribucije (rasturanja) novina i drugih javnih glasila, slobodu proizvodnje i emitovanja radio i televizijskog programa, slobodu primanja ideja, informacija i mišljenja, kao i slobodu osnivanja pravnih lica koja se bave javnim informisanjem. Ovaj zakon je utvrdio potrebu za zaštitom interesa osoba sa invaliditetom te je predvideo da Republika, autonomna pokrajina, odnosno lokalna samouprava obezbeđuju deo sredstava ili drugih uslova za nesmetano korišćenje prava ovih lica u javnom informisanju, a posebno slobode primanja ideja, informacija i mišljenja."

3. U Glavi III. TEHNIČKO-TEHNOLOŠKI OKVIR DIGITALNE TRANZICIJE, odeljak 2. Osnove za uvođenje digitalne radiodifuzije, u tabeli 4. Zone raspodele sa dodeljenim kanalima za DVB-T u UHF opsegu (Izvor RATEL) i slici 5. Zone raspodele sa dodeljenim kanalima za DVB-T u UHF opsegu (Izvor RATEL) broj: "39" zamenjuje se brojem: "49", u zoni raspodele Vršac.

Odeljak 3. Digitalna tranzicija, menja se i glasi:

"3. Digitalna tranzicija

Uzimajući u obzir mogućnost pojave smetnji na koje je analogni signal naročito osetljiv, neophodno je uskladiti dinamiku prelaska s analognog na digitalno terestričko emitovanje televizijskog programa sa zemljama u Evropi (Slika 8).

Prelazak na digitalno emitovanje TV programa se sprovodi po fazama. Fazni prelazak će se izvršiti u skladu sa međunarodno preuzetim obavezama Republike Srbije.

Slika 8. Prelazak na emitovanje digitalne televizije u Evropi

Osnovna pretpostavka digitalne tranzicije je zasnovana na konfiguraciji zona raspodele opisanih u prethodnom poglavlju. Projektovanje mreža za digitalno emitovanje radiodifuznih signala vršiće se kao kombinacija MFN i SFN mreža.

Digitalnoj tranziciji se u principu može pristupiti kao:

- digitalizaciji po principu "digitalnih ostrva";
- digitalizacija uz obavezu svim emiterima da ispoštuju simulcast (*simulcast*);
- kombinacijom navedenih metoda.

Simulkast neće biti moguć na celoj teritoriji Republike Srbije, s obzirom na zauzetost odgovarajućih radio-frekvencija. Proces prelaska će se odvijati po fazama. Region za prelazak na digitalno emitovanje sadržaće jednu ili više zona raspodele. Vlada će usvojiti plan prelaska na digitalno emitovanje koji će utvrditi redosled i vremenski raspored faznog prelaska u svakom od regiona.

Plan prelaska na digitalno emitovanje će definisati rok od najviše šest meseci za potpuni prelazak sa analognog na digitalno emitovanje u svakom od regiona. Vlada će obavestiti javnost najmanje devet meseci pre potpunog isključenja analognog signala u svakom od regiona.

U skladu sa Slikom 5, na teritoriji Republike Srbije moguće je planirati nekoliko mreža s nacionalnom pokrivenošću. Svaka mreža imaće odgovarajući multipleks. Dva multipleksa biće puštena u rad i popunjena tokom procesa prelaska u skladu s principima navedenim u daljem tekstu. Dodatni multipleksi biće pušteni u rad i popunjeni nakon prelaska pod uslovom da postoji tržišna potreba i da je to finansijski izvodljivo.

Multipleksi će se popunjavati programima koji se emituju u skladu sa zakonom koji uređuje oblast radiodifuzije, odnosno na osnovu dozvola za zemaljsko emitovanje koje je izdao RRA, uz poštovanje sledećih principa:

- programi javnog radiodifuznog servisa i imalaca dozvole za emitovanje televizijskog programa sa nacionalnim pokrivanjem nalaziće se u istom multipleksu;
- servisne zone iz postojećih dozvola za analogno emitovanje neće biti smanjene;
- protok podataka unutar multipleksa iznosi najmanje 2 Mb/s po pojedinačnom televizijskom programu koji se emituje u standardnoj rezoluciji (SDTV) i 5 Mb/s u visokoj rezoluciji (HDTV) u varijanti kodovanja sa konstantnim protokom, odnosno protok je obezbeđen korišćenjem odgovarajućeg statističkog multipleksa.

Pre usvajanja Plana prelaska, MKID sprovodi konsultacije sa Ratelom, RRA, Javnim preduzećem "Emisiona tehnika i veze", javnim radiodifuznim servisima i imalocima dozvole za

emitovanje TV programa.

Plan prelaska na digitalno emitovanje televizijskog programa se usvaja u formi Odluke o izmenama i dopunama ove strategije, Plan prelaska na digitalno emitovanje televizijskog programa naročito sadrži:

- rok za potpuni prelazak sa analognog na digitalno emitovanje u svakom od regiona, koji ne može biti duži od šest meseci;
- redosled regiona za isključenje analognog signala;
- zadatke i odgovornosti u vezi s obaveštavanjem javnosti, izrada plana pomoći najugroženijim kategorijama stanovništva itd;
- tehničke parametre mreže.

Planiranje mreža u UHF opsegu vršiće se izborom kanala u najnižim frekvencijskim opsezima, od 21. do 60. kanala. Korišćenje kanala 61-69 u planiranju mreža izuzima se zbog potrebe da isti ostanu slobodni kako bi se ostavila mogućnost da se taj opseg koristi za formiranje digitalne dividende nakon okončanja prelaska.

Javno preduzeće "Emisiona tehnika i veze", uspostaviće i upravljaće mrežom za distribuciju, emitovanje i multipleksiranje digitalnog televizijskog programa. Radi upravljanja tom mrežom, Javnom preduzeću "Emisiona tehnika i veze" biće izdata pojedinačna dozvola za korišćenje radio-frekvencija u skladu sa zakonom kojim se reguliše oblast elektronskih komunikacija. Dozvola će omogućiti Javnom preduzeću "Emisiona tehnika i veze" da koristi UHF kanale, koji su navedeni u pravilniku kojim se bliže uređuje prelazak sa analognog na digitalno emitovanje televizijskog programa i pristup multipleksu u zemaljskoj digitalnoj radiodifuziji (u daljem tekstu: Pravilnik), a za svaki od multipleksa koji će biti pušteni u rad i popunjeni tokom prelaska.

Javno preduzeće "Emisiona tehnika i veze" će obezbediti pristup multipleksu ustanovama javnog radiodifuznog servisa i imaćima važeće dozvole za emitovanje televizijskog programa koje su izdate na osnovu prethodno sprovedenog javnog konkursa u skladu sa propisima koji regulišu radiodifuziju.

Tehnički i komercijalni uslovi pristupa biće uređeni ugovorom koji će Javno preduzeće "Emisiona tehnika i veze" sklopiti sa ustanovama javnog radiodifuznog servisa i imaćima važeće dozvole za emitovanje televizijskog programa.

RRA će pre isključivanja analognog i prelaska na digitalno emitovanje programa izvršiti zamenu dozvola za emitovanje, tako što će dozvole za radio stanicu kao sastavni deo dozvole za emitovanje programa zameniti pojedinačnom dozvolom za korišćenje radio-frekvencija, izdatom Javnom preduzeću "Emisiona tehnika i veze", u skladu sa Pravilnikom, tako da dozvole za emitovanje programa nastavljaju da važe i posle prelaska sa analognog na digitalno emitovanje.

Prema iskustvima evropskih zemalja, prelazak na digitalno emitovanje radio signala u DAB+ standardu treba predvideti za 2017. godinu. Stoga će se još jednom pre 2015. godine (imajući u vidu razvoj tehnologije) razmotriti efikasnost predloženog standarda. Tome treba dodati i analizu procesa digitalizacije radiodifuznog emitovanja u opsegu ispod 30MHz, odnosno izbor odgovarajućeg standarda u tom opsegu."

4. U Glavi III. TEHNIČKO-TEHNOLOŠKI OKVIR DIGITALNE TRANZICIJE, posle odeljka 3. Digitalna tranzicija, dodaje se odeljak 3a Inicijalna mreža za testiranje, koji glasi:

"3a Inicijalna mreža za testiranje

Prelazak na digitalno terestričko emitovanje televizijskog programa otpočeće pokretanjem Inicijalne mreže za testiranje emitovanja digitalnog TV signala (u daljem tekstu: Inicijalna mreža). Digitalni TV signal biće emitovan sa 15 lokacija koje su navedene u Aneksu 4 Plana raspodele frekvencija/lokacija za terestričke analogne FM i TV radiodifuzne stanice za teritoriju Republike Srbije (u daljem tekstu: Plan raspodele). Inicijalna mreža činiće sastavni deo konačne mreže po okončanju prelaska na digitalno zemaljsko emitovanje televizijskog programa. Odluka o izdavanju pojedinačne dozvole za korišćenje radio frekvencija sadržiće odredbe kojima će se dozvoliti korišćenje frekvencija navedenih u Aneksu 4 Plana raspodele tokom perioda pre uključivanja inicijalne mreže za testiranje u konačnu mrežu koja će sadržavati posebne uslove

korišćenja ovih frekvencija.

Simulkast na Inicijalnoj mreži za testiranje biće dostupan programima koje će odrediti MKID u saradnji sa RRA."

5. U Glavi V. EKONOMSKA PITANJA, odeljak 2. Sredstva za finansiranje procesa digitalizacije u Republici Srbiji, menja se i glasi:

"2. Sredstva za finansiranje procesa digitalizacije u Republici Srbiji

Trošak digitalizacije u Republici Srbiji podrazumevaće, između ostalog, sredstva za uspostavljanje mreže za digitalno zemaljsko emitovanje, troškove šeme za podršku nabavke uređaja za prijem signala digitalne televizije za socijalno ugrožene grupe i kampanje javnog informisanja. Ovi troškovi (npr. oni za opremu za digitalno emitovanje) već su delimično finansirani iz pretpristupnih fondova Evropske unije i sredstava budžeta Republike Srbije.

Nabavka opreme za emisionu tehniku biće najverovatnije izvršena uz obezbeđenje garancije od strane Republike Srbije. Kupovina opreme bi se obavila putem kredita pod uslovima pod kojima Republika Srbija može da se zaduži kod međunarodnih finansijskih institucija. Očekuje se da se krediti obezbede po uslovima povoljnijim od tržišnih, uz eventualno pokretanje domaće proizvodnje za pojedine delove te opreme.

Odluka o šemi pomoći kojom bi se podržala nabavka opreme za prijem signala digitalne televizije, biće doneta u skladu s pravilima o kontroli državne pomoći, shodno ekonomskim uslovima u trenutku prelaska s analognog na digitalno emitovanje televizijskog programa u Republici Srbiji. Svaka takva šema pomoći biće usmerena na individualne korisnike.

Proces prelaska sa analognog na digitalno emitovanje radio i televizijskog programa u Republici Srbiji biće sproveden u skladu sa raspoloživošću budžetskih sredstava."

6. Glava VII. AKCIONI PLAN, menja se i glasi:

"VII. AKCIONI PLAN ZA SPROVOĐENJE STRATEGIJE

Akcioni plan koji je odštampan uz Strategiju za prelazak sa analognog na digitalno emitovanje radio i televizijskog programa u Republici Srbiji ("Službeni glasnik RS", broj 52/09) zamenjuje se novim Akcionim planom koji je odštampan uz ovu odluku i čini njen sastavni deo."

7. Ovu odluku objaviti u "Službenom glasniku Republike Srbije".

(Videti prečišćen tekst Strategije)